

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

O-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évenként 3 ft. ó. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. ó. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegző. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvutca, STERN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, július 15-én.

Mire e sorok világot látnak, lehet hogy már ismerni fogjuk azon legfelsőbb választat tartalmát, melyben ő felsége az országos rendek és képviselők feliratában foglalt nagy fontosságú kérdések iránt őszintén ígérte nyilatkozni.

A hazai közvélemény egy oly igénytelen közege, mint csekély magunk, nem lehet oly hű, hogy e nagy fontosságú kérdések megoldásában irányadó szereppel ábrándozzék. S csupa jósvizketegből találgatni egy oly okmány tartalmát, mely kelése utolsó perceiben is még mindig meghazudtolhat minden felőle szállongó híreket, s mely a legrosszabb esetben sem tarthatja már sokáig függőben érzelmei foglaltságát: ha nem illetéktelen, legalább is hálátlan kísérlet volna.

De igen is kötelességünk, akarám mondani, emberi természetünkben folyó erkölcsi szükségünk: nagy események előestéjén körvonalozni igyekezni minden bekövetkező eshetőséget s tájékozni magunkat további magunktartása iránt.

Azon, miért éppen lehetetlen?! esetre, ha a legfelsőbb válaszával visszahelyezné az országot, és alkotmányunkat teljes épségükbe, nem sok mondani valónk van: bizonynyal hiszszük, az öröm magasított pillanatában örökre elfelednünk minden szenvedéseinket; a hála és testvériség érzelmei foglaltságát el minden magyar keblét s a lelkesedés elzajlása után hozzálátnánk a komoly munkához, hogy a mikről eddig csak beszélünk lehete, tettel valósítsuk.

Ámde készen kell lennünk a sokkal valószínűbb ellenkezőre is. És itt két eset következhetik be.

Vagy keresztülviszik az őzpontositás hősei ama trónvesztélyeztető tanokat, mely szerint a magyar királynak nem állana hatalmában, az ő beleegyezésük nélkül magyar népeivel önállóság egyezkedni, következésképp a válaszeirat az ő munkájuk, az ő elveik és nézeteiknek lenne kinyomata. Ez esetben egy pillanatig sem szabad kételkednünk, hogy a jelenleg kormányon ülő magyar államférfiak soha sem fognak egy ország évezredes önállóságát megsemmisítő ily cselekvényre segédkezni nyújtani; visszalépnek, helyet engedve egy bizonytalan tartamu ideiglenességnek, az átélt szenvedések talán még nagyobb mérvbeni megújulásával.

Vagy — s ez a másik lehetőség — kivívja diadalát alkotmányunk azon alapelve, miként a magyar király magyar ügyekben csak magyar tanácsosai tanácsát érvényesítheti.

Az utóbbi táviratok eddigelő ezen eshetőségre nyújtanak kilátást; állítván, hogy a választat, a német miniszterek beavatkozásának kikerülésével, csupán magyar kormányférfiak érkeztetésében állított meg s (talán?) csak tudásul közöltetett a német miniszterekkel.

A távirat azt is hozta, hogy a válaszeirat tartalma 47- és 48-nak vegyületéből fogna állani.

Remélem nincs szükség annyi ismétlés után, újabb contestálnunk, miként mi az 1848-i törvényeket épp oly jogerejüknek tartjuk, mint akár az 1723: 1. 2. 3 vagy 1744: 3 cikkeket.

De annyit mégis kimondhatunk, hogy 47 és 48 akár együtt véve, akár külön-külön, egyaránt kizárják az idegen befolyást magyar ügyekből; egyaránt biztosítják jogilag Magyarországnak önállóságát, a birodalom többi tartományaitól függetlenségét. És ez már egy lépés volna előre.

Mekkora adag lesz 47- és mekkora 48-ból a választatban, nem kísérjük megtalálni. Annyi bizonyos, hogy nem magyar ajku honfitársainkat sem 47, sem 48 nem elégíti ki azon mértékben, a mint mimagunk is készek vagyunk őket kielégíteni, további törvényhozás útján; bizonyos, hogy mindnyájan, maga az országgyűlés is kimondotta, miként magunk is találunk igazítani, kifejtetni valót 48-i törvényeinkben.

Az is áll a feliratban, hogy Magyarország kész megtenni az örökös tartományok irányában, a törvényszabta kötelezettség mértékén túl is, méltányosság alapján mindazt, a mit önállósága s alkotmányos jogainak sérelme nélkül tehet.

Csak hogy mindezeket jogérvényesen tehesse

az országgyűlés, szükség hogy kiegészítse, hogy törvényesen legyen megalakulva.

Bécsből koronázást s a 48-i törvények revisióját kívánják előlegesen.

Az ország óhajta, hogy mielőbb koronás királyának hódolhasson, csak hogy alkotmánya helyreállításának, törvényei biztosításának előre becsátása mellett; s nem idegen, hogy a mi javítani való van a 48-i törvényekben, kijavíttassék; csak hogy előbb arra, hogy ezt tehesse, illetékessé váljék.

Tehát már a teendők sorozatára nézve visszaszám egymásután, anachronismus létező Bécs és Pest között.

Fog-e a leirat egy esatlakozási pontot nyújtani mely az értekezés tovább füzését lehetségessé tegye; fog-e közvetítőt találni, mely a törvényhozás mindkét tényező felére nézve megmentse az elvűség és következetesség erényeit a trón dicsőségére s a hazai boldogságára?

Ez a minimuma annak, mit remélünk szabad a válaszeirattól; mit várunk kell a magyar államférfiak bölcsességétől.

Szász nemzeti gyűlés.

A július 6-diki ülésben meghatározták, hogy a nemzeti egyetem mellett eddig alkalmazott hivatalnokok és szolgák jelenlegi állomásaikon változatlanul meghagyassanak, s kellő számú napi díjas iratok adassanak melléjük.

Törvénykezési szolgálatra az egyetem — mint felebezési törvényszékhez, a rendelkezési állapotba helyezett, szász nemzetbeli cs. kir. hivatalnokok s esetleg a követek közül vétessenek fel egyének. Két titkár, egy ígátót, egy sorozót és egy vagy több díjnosokat azonnal nevezzen ki az elnökség.

Lőw Vilmos szerdahelyi követ vegye át a főállamügyészi teendőket.

Szászsebes követei a „Szászország” (Sachsenland) elnevezés ellen tiltakozást adtak be; az Aprobata-Compilatóból Lipót hitleveléből s több más törvényekből idézetekkel mutatván meg, hogy Erdély három nemzetiség szerinti három külön területből állott ugyan, de egy ország volt, egy országgyűléssel, egy királyi kormányzék alatt, s „fundus regius”, „universitas nationis saxonicae”, „szászország” nevezetek alatt van említve a törvényekben. A „Sachsenland” elnevezés tehát törvényellenes lévén, kívánják, hogy vagy „fundus regius”-nak vagy a „szász nemzeti egyetem hatósága alatti egész területnek nevezessék. Szászsebes egyik követe Popp ur külön is adott be óvást az érintett elnevezés s általában a román nemzetet kizáró, lealázó régi viszályokra alapított ügyrend ellen. A „Sachsenland” elnevezés igazolását, — a „Hermannst. Ztg.” szerint — az elnökség „keresztül vitte” felhozván, miként Báthori Istvának a statútát megerősítő oklevelében a szászok földé „terra saxonum” név alatt említették. Popp óvását ugyanazon lap a szász nemzet ellen saját képviselőite kebelében intézett gyűlöletes megtámadásnak nevezi s szinte így látszik, hogy a szászsebesi követ urak nem küldöktől, hanem a szebeni állandó román bizottságtól veszik utasításait.

A július 8-iki ülésben 20 indítvány hozott szövegre, s utasított az illető bizottságokhoz véleményadás végett.

Horvátországgyűlés.

A július 4-iki ülésben a jegyzőkönyv hitelesítése után a ribniki választó kerület több választói által aláírt kérvény olvastatik fel, melyben azok kéri az országgyűlést, hogy mintán képviselőjük Kvaternik, magyar ellenes magatartása miatt bizodalmat elvesztette, az országgyűlésből rögtön elmozdítottassék.

E kérvény nagy ingerültséget okozott némelyeknek. Kvaternik védi magát, többen pártolják, végre Vrbancsics indítványára a bán ő exca felkéretik, hogy ez ügyben szigorú vizsgálatot rendeljen, melyről annak idejében jelentés tétessék.

Erre az unio-vita folytatattatik.

Horvát Péter az Ausztriávali viszonyra nézve három alternatívát lát: vagy függetlenséget, vagy a bécsi birodalmi tanácsba követek küldését, vagy végre uniót Magyarországgal. Ausztriában különállást elfogadnunk, — mond ő — nekünk, kik oly kis nemzet vagyunk, lehetetlen és újra leghamarabb a centralisatorra vezetne. A bécsi birod. tanács semmi garantíát nem nyújt; az csak a Bachféle rendszer folytatása. Így egyedül a Magyarországgal unió marad nekünk, territorialis függetlenségünk, autonómia, és egyenjogositásunk alapján, melyet biztosítani kellene a többi magyar népek számára is. Az összes nép kívánja az uniót, és a nép kívánságát figyelmebe kell vennie az országgyűlésnek. Magyarországgal egyesülés nélkül nincs szabadság; hogy Magyarországgal realunióra léptünk, a magunk hibája volt, nekünk szükségünk volt rá; meddig a bécsi kormánynak sikerülend, köztünk a viszályt fenntartani, igyekezni fog a magyarokat ellentünk és minket azok ellen felhasználni. Így Dalmatiában is mindig ellenségeinket gyámolítja, csak hogy a szláv elemnek árhasson. Hiszen most alkotmányunk

van! De mit használ olyan alkotmány mely alatt az országban még mindig ausztriai pénzügyi hatóságok, zsandarmeria, rendőrség stb. működnek. Mit használ alkotmány, míg az országban alkotmányos kormányzat nincs; ki áll nekünk jót érte, hogy talán már holnap be nem zárul a szabadság kapuja, és mi nem vonatunk-e ausztriai büntetőtörvények szerint feleletre? Azután több előtte szóló véleményét ezáfolja, mely alkalommal Babicsnak egy korábbi állítását „meggondolatlan és könnyelműnek” mondja, mi nagy ingerültséget okoz, mire Horváth azt jegyzi meg, hogy hallgassák végig, azután nem bánja, ha fel is akasztják. A határ-örvidéki képviselőknak tanácsolja, hogy tartózkodjanak az al-barátoztól; a bán erre rendre inti. Szónok azt feleli: hogy akkor intsek rendre, ha beszédét elvégezte, a zágrábi indítványra szavaz.

Pinterovics a multak feledésére szólítja fel az országgyűlést és uniót ajánl. Azon sok millió szlávok közt csak azok szabadok, kik a magyar korona alatt élnek. Szónok az 1847/-diki törvények revisióját tartja ezen országgyűlés feladatának, és ez az egyedüli útja az egész nemzet által kívánt uniónak.

A jul. 5-iki ülésben a jegyzőkönyvek hitelesítése után felolvastatik ő szentsége Rajaecsis patriarchának levele, melyben 50 éves jubileumának tünepén tanúsított részvétét az országgyűlésnek meleg szavakkal megköszöni.

Azután felolvastatt az ő Felségéhez küldendő, az erőszakos adóbehajtást megszüntetni kéri felterjesztés, mely elfogadtatt.

Az unio kérdésében Stroszmayer püspök ő mlga három óráig tartó fényes beszédet mondott, mely lényegesen az újra-egyesülés eszméjén alapul, történelmileg kimutatván a horvátok jogait.

Szónok lelkes zsviók által befejezett beszédét azzal végzi, hogy habár a király megkoronázását Zágrábban magában is kívánhatnók, ő azonban a közös koronázást kívánja, melyen ne csak az esztergomi bíbornokok, hanem a zágrábi is jelen legyen, hogy megmutassák, mikép a magyar korona az övék is.

A július 6-ki ülésben Voncezina ő exca Stroszmaer püspök urnak a tegnapi országgyűlésen tartott beszédét kinyomatni és a nép közt szétszórtatni indítványozza. (Elfogadtatik.)

A folytatott unio-vitában Hervoics a zágrábi javaslatra, azaz Magyarországi unióra szavaz, de mint hazájának hű fia, csak a nemzeti, autonóm-egyenjogúság alapján. Azután néhány képviselőtársának hibás véleményét ezáfolgatván, kötelességének tartja, mint Varasd megye képviselője, Jelacsis Kázmér megtámadására felelni. A nevezett ur azt állítja, hogy Varasd megyének a magyar megyékhez irt körlevelére csak Sopron megye nyilatkozatát ki rokonszenvét. Ő, mint a nevezett megye jegyzője, azt jobban tudja és kénytelen kinyilatkoztatni, mikép valamennyi magyar megyéből kaptak rokonszenveiket nyilvánító feleleteket. — Végezetül történelileg kimutatja, hogy már korábban is közös törvényhozása volt Horvátországnak Magyarországgal.

Brlic (határvári képvis.) Ausztria bel és külviszonyait írja le 1848-ban, melyek oly szomorúak voltak, hogy — mond ő — joggal kérdezhettük: hol van Ausztria? Ekkor a monarchia minden szláv népe felkeltett: Ausztria romlása a miénk is, tartsuk fenn azt a foederatio alapján, ez levén az egyedüli mentő szer! Ez vezette az akkori országgyűlést arra, hogy Magyarországnak hadat ijenjen. Ha e háborút nem kezdjük, valóban Ausztria nincs többé. Foederativ igyekeztünk mire használta fel az akkori miniszterium, mily fekete hálátlanságot arattunk érte, ez a történelem. De nem is történhetett ez másképp, mert az akkori miniszterium is némekből állt mint most, és mindig német központositásra törekedett. Az unióra szavaz.

Báro Rauch a zágrábi javaslat mellett szól. Beszéde végén a határvári szolgálat eltörlését s a polgári kormányzat oda-váló behozatalát ajánlja; mielőtt még a keleti kérdés megoldásához jutand.

Pavletics a Magyarországgal korábbi szövetség megújítását óhajta. Mekovecz, ha a Vukovics módosítvány elfogadtatik, a közp. bizottmány javaslatára szavaz. Cuculics egész ház véleményének tekintvén a közp. bizottmány javaslatát, a mellett marad.

Koscsecz mint mindig, ugy most is a nemzetiség és törvényesség mellett van. Mindannyiszor, midőn Magyarország ellen harcoltunk, egy harmadikért tettük azt és a közönséget, melyet érte arattunk, ismerjük mindnyájan. — Nemzeti önállóságunk biztosítására szövetségesre van szükségünk, és ez a mi régi szövetséges testvérünk: Magyarország. A zágrábi javaslatra szavaz.

Klucsecs János a Magyarországgal uniót kívánja, mivel azt a nép és küldői is óhajta. Ő a központi bizottmány javaslatára szavaz Vukovics módosítványával, de ha az el nem fogadtatik, a zágrábra.

Mesics a szlávok kedvezőtlen geographiai állásáról szól, s végre hosszabb beszédét után, melyben az 1712 horvát sanctio pragmatikát védé, áttérvén az unio kérdésre, elyben a közp. bizottmány javaslatát elfogadja.

A július 8-diki ülésben Mazurancs, a sine ira et studio álláspontból indulván ki, hosszabb beszédében előadja, hogy az oct. 20-diki diploma Magyarországnak és Horvátországnak új alkotmányt adott. A kormány propositioi Magyarországhoz viszonyunkat illetőleg

két kérdésbe foglalhatók: 1) mily viszonyban állunk jelenleg Magyarországhoz és a magyar koronához és 2) mily viszonyban akarunk állni jövőben? A kérdés első része meg nem oldható a nélkül, hogy a történelemre, különösen az 1848. évi évről ne hivatkozzunk; a történelmi részt több szónok kimerítőleg előadta; de mi az 1848. fontos évet illeti, fájdalom, akkor be nem fejeztük, a mit kezdtünk. Akkor is arról volt szó, hogyan álljunk Ausztria és Magyarország irányában; mint tudjuk, ez függőben maradt, következménye lévén az oct. 20. ig tartott idoszak, és az, hogy most újra itt vagyunk ezen viszonyt megalapítani. Aztán elemezték az 1848. törvényeket s az oct. 20. diploma következményeit, végtére a közp. bizottmány javaslatára szavaz.

Begovics (határőri képviselő) mondja, hogy az oct. 20. diploma egyik országot sem zárja ki az alkotmányos szabadság jótéteményeiből, azért igazságtalanság, hogy a többi Ausztriára nap süstös, míg a határőrieket a jég pusztítja. Ő hallotta itt, hogy mindenki a magyar népekkeli uniót kívánja; ő is kész volna kezét nyújtani, de mint határőri ezt nem teheti; se a Pestteli, se a Magyarországi szövetség nem használ semmit, míg a határőri katonai kormányzat alatt van. Mindazok, kik a császárnak azt mondják, hogy a határőriek meg van elégedve, megcsalják őt. Anyiszor megcsalva a határőrieket, senkinek se hisz többé, csak a császárnak és reményli, hogy ő megadandja jogaikat. A közp. bizottmány javaslatára szavaz, de csak azon feltétel alatt, hogy az oct. 20. diploma a határőriekre is kiterjesztessék és egy külön bizottmány a javaslatot ily értelemben módosítsa.

Marovics kimerítőleg adja elő a határőriek szomorú állapotát. A Magyarországi uniót illetőleg a központi bizottmány javaslatát mellett van a „feltétlenül” szó kihagyásával.

Ily értelemben nyilatkoznak Trbovics és Vukovics határőri képviselők, ez utóbbi Kvaternik értelemben még feliratot is kíván. Ő felségéhez küldetni, úgy Lugeris is, ki Bécsbe akar menni, de csak azért, hogy ott a trónért elesett határőrök sírján könnyezhessen és azoknak emléket állítson, s továbbá a császárt megkérje, hogy a határőrieket a hármaskiráltság jogaiban részesítse.

Kukulics Tomislav hosszabb beszédben védi a közp. bizottmány javaslatát.

Stipetich határőri képviselő szintén ezen javaslatra szavaz; a határőrieket illetőleg azonban azon véleményben van, hogy az tovább is fennállhat úgy, a mint most van, és e részben Bécsből kell további parancsokra várni. E nyilatkozat mindenfelől elégedetlenséget idéz elő.

A jegyző jelenti, mikép csak egy képviselő van még ez ügyben feljegyezve, de mivel a ház egyik tagja megjegyzi, hogy még néhány határőri képviselő szólni kíván, a gyűlés felfüggesztetik, és a tárgyalás holnapra halasztatik.

Midőn Stipetich a termet és házat elhagyja az utcán a közönség püsszegés és füttyöléssel fogadja, sőt egy kö is dobott utána.

A július 9-ki ülésben Stipetich írásban kérte a várost, hogy jövőre akadályoztatná meg az olyan bántalmazásokat, minőkkel őt tegnap a gyűlésteremből kileptek a nép, sőt még a ház néhány tagja is illeté. A bán zsviok közt nyilvánítja, miként a tegnapi botrányt nem volt alkalma megakadályozni, miután ő akkor már lakában volt, hanem reményli, hogy ily zavargások többé nem történnek.

Ezután folytatatták az uniokérdés feletti tanácskozás. Jakics leginkább szeretné Kvaternik indítványát elfogadni, ha a bécsi kormányban bizodalma volna. Ő az uniót politikai szükségnek ismeri el, de ezen uniának a horvát nemzet becsülete, méltósága és érdekeivel összhangzónak kell lenni. Mivel pedig a közp. bizottmány javaslatát ezt leginkább megközelíti, arra szavaz, azon óhaját és reményben, hogy a határőriek megszűntetve, előbbi jogait visszanyerik.

Murgics azt mondja, hogy a legmagasb trón többnyire a határőrök csontjain épült, az ezérti köszönet ismeretes és a világtörténelem, mely a világ törvényszéke. A határőrieknek meg kell szüntetnie. Mi az uniót illeti, a közp. bizottmány javaslatára szavaz, csakugyan abból minden sértő kifejezés a magyarokra nézve kihagyandó, mert ez magának az uniónak is ártana.

Raf tiltakozik a tegnapi egy képviselő által kimondott azon nyilatkozat ellen, mintha a határőriek úgy, a mint van, tovább is fennállhat; ő szorosabb szövetséget kíván Magyarországgal a közp. bizottmány javaslatának alapján.

Vrdoljak Kvaternik és Staresevic indítványát szeretné pártolni és megtámadja azon nézetet, hogy ezen indítványok ki lehetetlenek, mivel még a hazában 100,000 szuronynál több áll rendelkezésre a horvátoknak. Elesen megtámadja azután a magyar törekvéseket is. Végezetül a közp. bizottmány javaslatát mellett és Magyarországgal szigorú személyes unióra szavaz.

Badovinac Mihály tetszéssel fogadott beszédében bebizonyítja, hogy a határőrök mindig készen voltak a császár által rájuk bízott missiót teljesíteni. A közp. bizottmány javaslatára szavaz.

Joanovics Antal a zágrábi, Rozgaj és Perencevics a közp. bizottmány javaslatát mellett szavaznak. Az utóbbi élesen megtámadja Stipetichet, és kimondja, mikép nem érdemli, hogy képviselő legyen.

Oezics az incorporatív uniót a jelen körülmények közt lehetetlennek tartja, hacsak valaki képes nem volna bebizonyítani, hogy a Magyarországi kapcsolat 1848-ban valami véletlen által bomlott szét, mit azonban bebizonyítani nem lehet. Hosszasabb beszédében előadja, mi volt e szétbomlásnak oka és megtámadja a magyar parlamentet, végtére a zágrábit. Szerinte a korábbi unio helyre nem állítható, és azért a közp. bizottmány javaslatára szavaz.

Árvicegye felirata a turóc-szent-mártoni tót gyűlés megállapodásai ellen.

Mélyen tisztelt képviselőhöz! Miként közhallomásból értesültünk, folyó évi június hó 6-án Turóc-Sz.-Mártonban megyénkbeli egynehány a tót nemzetiségi ügyért buzgó egyén jelent meg, hogy az ottan a hon más részeiből is összehozott elvárásokkal a szláv nemzetiségi érdekek hazánkban miképen kifejtése iránt tanácskozzék. Miként to-

vábbá részint hallomásból, részint a hírlapokból is értesültünk, ezen tanácskozmány kiváltképen

1-ör, a magyarországi szlávajku lakosok által lakott megyéknek az anyahontól elkülönítése, ezekből egy külön szlávkerület alakítása s tisztán szláv nemzeti autonómia létesítése,

2-ör, e megyék területén létező s még ezután felállítandó iskolákban kizárólag a szláv nyelv alkalmazása, és végre

3-ör, egy feljebbviteli külön törvényszéknek felállítását körül forgott, melyen tárgyalási nyelvül kizárólag a szláv lenne elfogadandó, önmagától értetődően, miként az e megyékben már működő törvényszékeken a magyar nyelv a szlávnyak adjon helyt.

Nehogy a mélyen tisztelt képviselőhöz azon hiedelmre vezetessék, mintha mi Árvicegye közönsége az érintett turóc-sz.-mártoni szláv gyűlése szelleméhez s ideitlen eszméihez csak egy hajszálnyra is csatlakozánk, mindamellett, hogy mi — de csak is — a történelmi jogok igények alapján, hazánk minden más nemzetiségi iránt kellő méltánlással viseltetünk, készletve látjuk magunkat valamint az idézett szláv gyűlést, úgy annak minden ugynevezett határozatait vagyis inkább megállapodásait ellen ezennel határozottan és ünnepélyesen tiltakozni, s ezen megállapodásokat mint ránk nézve semminemű érvénytelenséget bírókat s ránk ennél fogva nem vonatkoztatókat el nem ismeri; mert mélyen tisztelt képviselőhöz, mi Árvicegye közönsége alkotmányunk szellemében nyilván választott országgyűlési képviselőinket kivéve, jogaikat s nemzeti érdekeink képviselésével és védelmével senkit sem bízunk meg, legkevésbé pedig a turóc-szent-mártoni gyűlés; miért is határozottan tagadjuk azon jogot, melyet a szent-mártoni gyűlést tagjai igénybe vettek, hogy egy egész nemzetiség nevében ábrándos eszméiket kívánalmak alakjában előterjeszték: — továbbá, mert mi a turóc-szent-mártoni gyűlést tagjainak többjeit — a gyűlés eredményéről ítéve — oly egyéneknek valljuk, kik nem tekintve övesztőket, nyilván az osztrák kormány bérénczeivől lealacsonyulván, edes hazánknak alig derűlni kezdő szabadság hajnalát a pártoskodás, meghasonlás s a legszűkebb szükségletesség borjával elbomlósítani készek; s végtére, mert mi Árvicegye közönsége, hivatkozva romlatlan s a haza bármely tős magyar megyéjével hazafiságban versenyző néplünk hangulatára, alkotmányunk szellemében alakult képviselői testületünk iránt ismételtén föltétlen bizalmunk kifejezését, csak a hon törvényesen egybegyűlt atyjától várjuk nemzeti érdekeink kedvező megoldását.

E mellett nem mulasztjuk el a mélyen tisztelt képviselőhözunk tudtára adni, miszerint leróva az igazságnak kellő adóját, nincs ok rá, hogy a többször idézett szent-mártoni szláv gyűlésnek s onnan kelt ugynevezett határozatoknak kelletlen túli jelentőség tulajdonítsassék.

Elvégre pedig hazafi kötelességünknek ismerjük a mélyen tisztelt ház figyelmét azon körülményre vezetni, miszerint megyénk első alispánjának előadása után — ugyan annak ez év elejével az egész megyében tett körúti alkalmával „számos helység előjárósága azon nyilatkozattal járult hozzá, miszerint honunk ujászervezésének megállapodása után azonnal egy kérvényt nyújtandnak a megyei hatóság elébe, mely szerint az elemi iskolákban a tót nyelv mellett a magyar nyelv is tanítassék.” Ebből a mélyen tisztelt ház Árvicegyének, szláv ajku polgártársainknak, a hon iránti lelkiületét legbiztosabban megírálhatja. — Kelt 1861. évi július hó 2-án Alsó-Kubinban tartott bizottmányi közgyűlésünkbelől.

Árvicegye közönsége.

Külföldi lapok a feliratról.

Az „Indep. B.” nek írják Turinból: A magyarországi tudósítások igen jó benyomást tettek a turini kormány körökben. Ricassoli örömmel nézi a magyarországi gyűlés legújabb magatartását. Egy magas állású egyén legközelebb így nyilatkozott e tárgyban: „A magyar nemzet képviselői nagy érdemet szereztek maguknak hazájok körül az által, hogy megsértett méltóságukat háttérbe szorítva, csupán hazafias érzelmök sugallatára hallgattak. Helyzetük a felirat tartalma felett bekövetkezendő alkudozásoknál most már kedvezőbb lett. A magyar nemzet részéről ezen engedékenységgel annyival szükségesebb volt, minthogy a nemzet nem csupán a koronával, hanem a monarchia többi tartományaival is szemközt áll. A horvátok ezen engedményben a magyarok öszinte kívánságának kifejezését és a két testvérország közti régi baráti viszonyokat fogják tekinteni. Minthogy a magyarok ügyök tisztá tudatában készek jogaik lényegét védelmezni, csak ildomosságot tanusítanak az által, hogy a formára vonatkozólag engedékenyek.

Ugyanazon lapnak egy másik turini levelezője: a Pestről érkező ujsgokot kissé meglepőnek látja. Némelyek kétségbe akarták vonni Turinban, hogy az országgyűlés magát elítélhetette. Sokan sajnálkoztak efelett. Egy Turinban megtelepedett notabilitás azt mondá, miszerint a többség azért engedte át a tét a mérsékelt pártnak, hogy ezt meggyőző törekvéseinek sikertelenségéről. Valóban ugylátszik, hogy lehetlen Ausztriának kielégíteni a magyarok kívánságait. Akár erősebben, akár engesztelékenyebbül fejeztessenek ki ezen kívánsagot, a lényeg az, mi a bécsi öszpontosító hatalomnak nem tetszik, s ezenfűlül a császári kormány azt hiszi, hogy nem érkezett el az idő az alkudozásra, s s bizony nyál nem fog addig engedni, míg egyfelől a forradalom, másfelől a háboru nyakán nem lesznek.

Angol lapok a „Globe” eszélyesnek mondja a pesti országgyűlést, hogy egy pár lépést hátrálva s a felirat alakján módosított, hogy azt a császár elfogadhassa. Az előbbi alakban a logikai ellentmondás nagyon világos vala. Érthető azon tulzó párt álláspontja, mely nem akar azon országgyűlésre menni, melyet az ausztriai császár hívott össze, de azon gentlemaneknek, kik a császári leirat folytán gyűltek össze, és kik szükségességek tartják, jogaik biztosításáért őt megkeresni, kérésüket tiszteletteljes módon kellett előterjeszteniök. Tőle a királyi ezimet megtagadni, s mégis oly kegyért folytatni hozzá, melyet csak királyunk adhat meg, nyilván logikátlan dolog. Örömmel szemléljük, hogy a felirat illetlen alakját megváltoztatták, a nélkül,

hogy a lényeg legcsekélyebb csorbát szenvedett volna, s hogy az most, mint a nemzeti jogok érdekében öszinte és jól öszszeállított kérvény megy Bécsbe. Bajos előre megmondani az osztrák kabinet végleges határozatát e fontos kérdés felett — de mi bizalommal viseltetünk magának a császárnak józan belátása iránt. A „Spectator” azt véli, — mond a „Globe”, — hogy a császár „keztlyt dobott” és „illoyalitással” vádolja az országgyűlést. Ezen szavak nem helyesen tejezik ki a tények valódi állását. Ausztria eddigéle mindig egy mutatta, hogy ki akarja a kertüli a valódi ellenségeskedést Magyarországgal, s maga a leirat is oly szándékos mérséklettel van tartva, miszerint mi kétkedünk, valjon egy angol államtitkár nem nagyobb bevességgel fejezendette volna-e ki magát egy, Ő Felségéhez intézett illetlen szerkezetű felirat visszautasításánál. Azt hisszük, először történni, hogy egy fejedelem maga indítványoz „módosítványt a felirathoz”, s az indítvány ezen leereszkedés következtében szavazás nélkül fogadtatik el Pesten. Az 1790. ki praecedencia jó előjel Magyarországra nézve. Akkor egy osztrák nalkodó forma szerint elismerte Magyarországnak külön intézményekre való határozott jogát.

A „Daily News” ezuttal kevésbé osztrákellenes, mint a „Times” és „Economist.” Ugy találja, hogy a két utóbbi lap nagyon elhamarkodva szól Magyarország alkotmányos követeléseinek visszautasításáról. Ennyire még nem ment a dolog. Valjon a császár teljesíti-e azokat vagy visszautasítja, még ezután fog eldőlni stb. stb.

A „Star” szívéből kívánja a magyar-osztrák viszály kiegyenlítését Lengyel-, Olasz-, sőt Angolországban is vannak rajongók, kik az Istent kérik, hogy a „despotismus történeti vaksága” Ausztriát rossz útra és Magyarországot elleni háboruba sodorja. Ő ellenben azt kívánja, hogy Ausztria vegyen példát Magyarország mérsékletességéből, s Deák vezérletét legjobb eredményt kuszorozza. Magyarország magatartása egy adomára emlékezteti a „Star”-t a francia köz-társaság idejéből. Egy megpróbált tábornokot a csatáközben megkérdezte heves bajtára: miért nem teszi ki magát inkább az ellenséges golyóknak? s ez imígy felelt: Ön tán azt hiszi, miként én oly gyáva vagyok, hogy életemet semmibe sem veszem? Magyarország ezen bajnokhoz hasonlólag, föltűl állván a gyávaóság miatti szemrehányáson, türethet, s előbb kísérletet tehet, hogy békés uton jussan a célhoz.

Aranyösszékek F.Vinczen július 10-dikén nagy bizottmányi gyűlése volt, a melyen elsőbbsen is azon távirati sürgöny olvastatott, hogy a felség az eredeti szövegű feliratot elfogadta; a mire bizottmányi gyűléstünk megjelenezte annak szerzőjét Deák Ferenczet. A többi tárgyak kir. kormánysszéki leiratok voltak, a melyek már a más székek és vármegyék bizottmányi gyűléseiből e lap útján is ismeretesek, de a melyeket a mi bizottmányi gyűléstünk is tiszteletteljesen fogadott és róluk határozott is. Az adokérdés is előfordult újból, s újból kimondatott elvül, hogy felhajtásra tisztségünknek segídekzni nincs jog. Román aecoláinknál a Jézus evangéliumát a politicumok váltották fel a templomokban. Ugyanis a közelebbi istenitisztelek alkalmával minden oláh templomban ily eszperisi körlevél olvastatott fel az illető lelkészek által: „Az adót a császárnak megfizessétek, pálinkát ne főzzetek, a tiszteknek (mostaniaknak) engedelmességedjétek, mert a császár tette öket sat. Hát mi? Számunkra is elhozza a jövő kibékítő szelleme a megnyugtató állást! Egy bizottmányi tag.

Háromszék. Becses lapjában még eddig semmit sem olvastam a reformatusok idei közzsínatáról; hiszem pedig, hogy számos olvasói között többen lehetnek, kik ohajtanak tudni annak bár nevezetesebb tárgyait is. Ha tetszik szerkesztő urnak, vegye föl ezen rövid tudósítást.

Az erdélyi reformatusoknak ez évi közzsínatuk Seps-Szent-Györgyön június 16-dik s következő napjain tartott. A főtiszteletti püspök urnak 15 én egésségben s jó kedvben történt megérkezése, s a szokott tisztelegések megtétele után még azon napon constituálta magát a zsinat, mikor is a főtiszteletti püspök ur kijelenté, hogy más nap templom előtt a püspöki esküt le fogja tenni. Élénk beszélgetés támadt ennek következtében künn minden felé. Nem kevesen voltak, kik ugy gondolkoztak, hogy az esküt eddig le kellett volna tenni a főtiszteletti püspök urnak, s ha most tétetik le az, ez által mintegy azt fejezi ki a zsinat, hogy a püspökséget a császári megerősítéstől feltételezettnek tartja; pedig ha a felség meg nem erősítette volna is: éppen ugy püspöklünk lett volna ő méltósága, mint most az. De midőn reggel összegyűltünk, s az esküttétel következett, senki sem szóla ellene.

Vasárnap a kétszeri istenitisztelettel tölt el. Reggel 6-tordai lelkész t. Miklós Miklós ur beszélt a közönyösségről általánban. Inkább szeretnék volna, hogy csak a vallásos közönyösségről beszéljen, talán illetettebb kenetteljesebb s inkább buzgósságra ébresztő lett volna tanítása. Sokan voltak különben, kik nagyon meg voltak elégedve az egész beszéddel. Délután sz.-udvarhelyi lelkész t. Baezoni Ádám ur azon szép textusról, hol Jézus a tanítványokkal a háborgó tengeren utazik. Beszéde nem éppen hü kifolyása volt a textusnak, s azért nem is oly meleg és szép, mint az. Egyébaránt gyönyörű szép tiszta s erős hangja van: csak jól gazdálkodjék vele. Az istenitisztelek alatt mindig zsu-folya volt a templom, sokan nem is férték be oda.

Hétfőn az ülés nevezetesebb tárgya az oláhországi protestans missio volt. Czelder Márton maga kijött a zsinatra, s egy lelkes beszéddel ajánlá ügyét annak pártolásába. Föl is fogta azt a zsinat, ugy intézkedett, hogy egy főlzsolitást küld ki az egyházmegyéhez, és az anyaszent-egyház hitbuzgó férfiaihoz, s azokat ezen ügy iránti áldozatra főlzsolítja. E mellett ugyanakkor aláírási iv indítottván pár forint híjján 100 forint segedelempénz gyűjtetett, s Czelder urnak át is adatott. Szép hivatás az övé. Isten adjon segedelmet a buzgó és lelkes ifju papnak rá!!!

Hétfőn tétetett a mindenütt oly lelkes gróf Bethlen Farkas által azon indítvány is, hogy az anyaszentegyház különösen a püspöki fizetés s egyéb lehető szükséges kiadások alapjául a minden lélektől számitandó egy kis krajczár bázidó fizetését indítsa meg. Ez lesz ám a gyökere

lépés anyaszentegyházunk erősítésére. Adja Isten, hogy mentől hamarabb valósággá váljék!

Kedden a successio kérdése volt a tárgy. A kézi egyházmegye ez évben a jegyzőnek esperessé előmenetelével jegyzőt választván, azt határozza, hogy mind az esperes, mind a jegyző három év múlva mondjanak le s akkor új választás történjék. Az esperes erre így nyilatkozott, hogy ő hivatalát a fennálló törvények értelmében fogadta el s úgy is folytatja; s ez a tárgy a zsinat elébe került. A zsinat a törvénynek vagy is zsinati határozatnak az egyházmegye által történt áthágását rosztal ugyan, de mégis a successio kérdését kiküldötte az egyházmegyékhöz, hogy az iránti véleményeiket a jövő évi zsinatra adják be. A tárgyalás alatti nyilatkozatokból tisztán kitűnt, hogy a zsinat a successio eltörlését már elvileg kimondotta, csak hogy annak a mostani jegyzőkre ne legyen alkalmazása; továbbá az is kitűnt, hogy a jegyzőknek időnkénti újra választását nem ellenzi, de az esperesi hivatalnak 3 vagy 6 évenkénti lemondások által zavartatását és bizonytalanná tételét károsnak tartja.

Szerdán a főegyháztanács által lektildött — már nyomtatásban ismeretes — főiskolák szervezését illető terv, mely egy bizottmányának előre kiadott volt, vétetett tanácskozás alá. A zsinat az egészet elveiben elfogadta azon hozzáttal, hogy hititani tanfolyam — ha mód lesz rá — minden iskolánál állíthatassék; ha ez nem lehetend, legyen minden iskolánál egy hittanár, ki a bölcseleti és jogi tanfolyam alatt a vallás körébe tartozó nevezetesebb tudományokat a lehető alapossággal és terjedelemmel eltanítsa, hogy polgári pályára menő ifjaink is kellő vallásos képzettséggel bírjanak. A tervet kiküldötte a zsinat az egyházmegyékhöz is, hogy véleményeiket aziránt külön megtegyék, s kijelentést azt, hogy ezen szervezetnek mentől hamarabb életbe léptetése igen ohajja.

Ugyanekkor megkezdődött, de csúrtörőknön végződött be ezen zsinatnak egy más nagyon nevezetes tárgya t. i. a praesbyteriumok szervezése s annak folytatában az egész anyaszentegyházunk képviselői rendszer alapján újra rendezését magába foglaló indítvány. A zsinat ezt is elvileg elfogadta ezen határozatban: kéréssek meg a mélt. főegyháztanács, hogy anyaszentegyházunknak praesbyterialis és képviselői rendszer alapján újra szervezésére nézve dolgoztasson egy tervet, s azt annak idejében a zsinattal közölje. Az indítvány ugyan nem éppen ez volt, de ez is elég első lépésnek. Legalább bizonyossággal szolgálhat arra, hogy ezen közzsinat az idő által kívánt reformtól nem írtózik.

Szeredának — a zsinat mindig legfontosabb napjának — fő tárgya: az ifjú lelkesek felszentelése most is nagy gyülekezet jelenlétében folyt el. Gyönyörű szép nap is volt, nagyon kedvező az ünneplésre nézve. A főtiszteletti püspök ur szokott apostoli erősséggel tartott egy igen helyén lévő derék beszédet arról, hogy a papnak világos fővel, szeretetteljes szívvel és apostoli buzgósággal kell bírnia. Azután felszentelte és kibocsátotta a tizenegy új lelkeszt. Este fátylas tisztelgés volt az iskola által rendezve a főtiszteletti püspök, azután gr. Bethlen Farkas ő m. l. székénél, a nagytiszteletti generális notárius és nagyérdemű tiszteletes Nagy Péter urnaknál.

Voltak nagy ebédek és lelkes pohárköszöntések is. De semmi nem tűnt fel nekem inkább s nem esett jobban, mint az, hogy rom. katolikus uraink a gróf Kálnokiak, báró Szentkeresztyek, gróf Mikos, mlgs Turi Gergely, honvédezered Asserman urak s lehetnek még mások is, a legszivebb barátsággal csaknem minden napon szerencsétlítették a ref. zsinat főbb tagjait köztükléttükkel. A ki felekezetiiséget prédikál, jöjön ide s tanuljon nemes vallásos gondolkodást itt.

Ezek voltak az évi közzsinat főbb tárgyai sok apróbbakon s a tudva lévő válopereken kívül.

Végre tegyük föl a koronát nagytiszteletti kolozsvári lelkes Nagy Péter urnak nagyjaink s lelkes hűlgyeink kérésére tartott vasárnapi prédikációját. Nincsen egyéb mondanivalónk hozzá, csak kalapot emelve ohajjuk, hogy a Mindenható hozzá valamennyire hasonló lelkeseket adjon; mert olyant, mint ő bizony nem igen adhat.

Zonági.

KÜLÖNFÉLEK.

— Gr. Teleki Lászlóért Háromszék egyik falujában Bodolán is tartottak gyászünnepeket június 30. kán. A ref. templom belseje feketével volt behuzva, körül több helyen a Teleki család cimerei voltak láthatók. A hétfalusi néptanítók dalárdája a „Hymnust“ és „Szózatot“ énekelte, bodolai lelkes Gáspár Albert egy buzgó imát, Benedek Ignác, uzoni ref. pár érdekes gyászbeszédet mondottak. Tudósítónk köszönetet szavaz bodolai m. Beldi István urnak, kinek áldozatkészsége lehetőséget, hogy falun is testületileg megsirathatták a nagy honfit.

— Az „I. T.“ szerint Majláth György tárnokmester ő mlga is lemondott hivataláról. Indokul itt is a bécsi kormányának magyarországi ügyekben a es. k. helytartótanács mellőzéseivel tett erőszakos intézkedéseit említi.

— B. Sennyey hasonló okból lemondására, melyet szintén az „I. T.“ után közöltünk, meg kell jegyeznünk, hogy a „Sürgöny“ e hirt valótlannak állította ugyan, az „I. T.“ azonban ragaszkodik közleménye hitelességéhez.

— A triesti újság július 8-ról tudósítása szerint gr. Teleki Sándor lováról leesven lába kiűrt s Comóban fekszik. A „P. N.“ e tudósításra megjegyzi, hogy ezt a lap írja, mely a menekülteket örökös kóhalmányokkal üldözi s nem rég éppen Teleki grófnét a tengerbe fulasztotta volt.

— A „P. L.“ folyó hó 11-ről távirata szerint a magyarországyűléshez intézendő leirat feletti tanácskozásokban folyvást részt vett erdélyi kancellár ő mlga is.

— „Kronst. Ztg.“-nak írják Fogarásból, hogy Kiss József egykori szolgabíró, kit a főkapitány, a bojárok kérévényének szerkesztéseért elfogatott volt, a kir. főkormány-szék rendelte következtében július 3-kán szabadon bocsátott. Azonban az ellene folyó nyomozás bevégezteig Fogarásra lesz belevázva. Tudósító a K. J.-en elkövetett sérelem feletti alkotmányos érzeltségallta elmélkedés után

azt kérdi a „Gazetta“-tól: melyik törvény szerint fognak már ez ügyben eljárni Fogarásvidéken? A régi magyar, vagy a 12 évi osztrák, vagy valami más törvény szerint? Végül megjegyzi, hogy K. J. felfolyamodott a rajta elkövetett bántalomért s egyszersmind kártalanítási keresetet is indított nyolcz napi fogsága alatt szenvedett kára- és hátramaradásaért.

— Madarász Győző festő hazánkfa a párisi műkiállításban levő képeiért harmadik osztályú emléképenzzel jutalmaztatott.

— Schilling Boldizsár Frigyes volt cs. kir. mérnökári ezredes kolozsvárvárosi mérnök és v. polgár néhai Schilling János testvére, folyó hó 6-kán meghalt Grázban, élete 74-dik évében.

— K.-Fejérvárt folyó hó 10-re virradó éjjel az alsóvárosban tűz támadván, alig háromnegyed óra alatt 8 szép lakház hamvadt el. A kár legalább is 25,000 ft.

— Nagy hazánkfa Deák Ferencz, ismert szerénységénél fogva, soha sem volt rábíráható, hogy arczképe levételését megengedje. Közlelebről Rottenbiller pesti főpolgármester kérésére engedett a közjóváhatnak, de most is nemes szívét jellemző feltétel alatt. Ő ugyanis a polgármesterhez intézett levelében kijelenti, miszerint azon jogot, hogy arczképét lefestethesse, rajzoltathassa, könyomat és fényképezés által a hány példányban tetszik, közzétételtesse, a képeket árultathassa, azok árát megszabhassa, és az eladásból bevett összeget javára fordíthassa, kizárólag a pestvárosi árvaaházra ruházza.

— Bécsi lapok szerint Zelinka bécsi polgármester Ferencz József érdemjelét elvesztván, 10 ft jutalmat ígér a becsületes megtalálónak.

— Most itélték el Bécsben egy „Uj Jerusalem“ nevet viselő rajangó vallásfelekezet tagjait, szám szerint kilenczet, 2 hétélt hat hónapig terjedő fogságra. A „M. S.“ e büntetést kissé kegyetlennek tartja boldogtalan képzelmi tulfeszültségért.

— Szuk ősi tárogatónk halottaiból felelevenítője, egy tökéletesbített tárogatót mutatott be közlelebről egy műtört körmek. E hangszer hossza 28, átmérője másfél hüvelyk. Van 13 billentyűje, melyek segítségével hangterje két egész octáva, s minden félhang teljes biztossággal adható. Erkel Ferencz megjegyezte, hogy a „Bánk-bán“-jába még egy tárogató magánt fog beilleszteni.

— A „Hölgyfutár“ szerint Bulyovszkiné, asszony még ez év folytán elhagyja a drezdai színházat, és a szeptemberi sziniszak alatt különféle szinpadokon fog vendégszerepelni; többi közt a szt. pétervári német színházat is meglátogatandja.

— Oláhországi tudósítások igen reményteljes aratásról szólnak.

— Curiosum gyanánt ideigatunk egy pár jellemző hangzású magyar nevet azon derék honfiakéi közül, kik jelenleg az adóexceutio emberséges üzletében fáradoznak tul a Királyi kárm. Tiszavárkonyra Csendes és Homályosi es. kir. adóbiztosokat várták a napokban. Makón egy Pók nevű, a Vértesalján Skorpió szivták a szegény nép életrendjét. Váradon Töltényi fogja kezdeni a haracoslást. Ezen urakra illik azután, hogy „nomen et omen“.

— Pestmegye egy népszerű modorban szerkesztendő történeti munkára 150 db. arany jutalmat tűzött ki. Az aláírást a megye főispánja gr. Károlyi István ő mlga azonnal megnyitá 50 arannyal s nemes példáját számosan követték.

— Temesvári hírek szerint a Bégaacsatornából egy nőhullát fogtak ki, melyet sokan a Pestről titkoszerüen eltűnt Almásy Róza grófnőjének tartanak.

POLITIKAI HIREK.

— A kölni újságnak írják Turinból, hogy egy odaváló magas állású férfiú úgy nyilatkozott, miszerint a magyar nemzet képviselői érdemet szereztek az ország irányában, midőn közlelebről (a felirat kérdésében) megsértett méltóságérzetüket elnémitva, csupán hazafias érzelmeikre hallgattak. A magyar nemzet engedménye annyival szükségesebb volt, mivel nemcsak a koronával, hanem a biradalom többtartományával is szemben áll. A hórvtok maguk részéről ezen engedményben a magyarok őszinte ohajának kifejezését fogják látni s a régi baráti viszonyokat a két testvérm nemzet közt helyreállítani sietednek. A magyarok biznak ügyük igazságában s nem lankadnak jogaik védelmében s a politikai eszély tanácsát követék, midőn a format illetőleg engedékenységet tanusítottak. Ekként nyilatkozott volna az a turini férfiú.

— Turinból, f. hó 5-ről írják: Kossuth e napokban ideérkezett s számtalan kérdéssel ostromoltatik a magyar ügyek állását illetőleg. Kimondá, hogy bármi legyen a forma most fenforgó kimenetele, hazája fiai a helyzetet semmiben se fogják compromittálni. Különbben az olasz és magyar ügy solidaritására nézve most is azon véleményben van, mint ezeltől s nézeteit Ricasoli épp úgy osztja, mint Cavour osztotta volt. Különbben az „Ind helge“ szerint Magyarországt volt kormányzója Turinból haladéktalanul Genuába utazik.

— A „Nord“ azon meggyőződésben van, hogy a magyar országyűlés a politikai tapintat és hazafiság félreismertetlen bizonyítványát adta azon engedékenységgel által, melylyel a feliratot megette a bécsi udvar által kívánt változtatásokat, a nélkül, hogy ezáltal csak valamit is feladott volna a lényegből.

— Egy londoni lap e czim alatt: „Mely nézetei vannak az olaszországi téptárrnak?“ Mazzininak egy nyilatkozványából a következő sorokat közli:

„Hat hónap óta inkább vesztettünk, mint nyerttünk térben. Hat hónap előtt győzelmeink felől senki sem kétkedett Európában, s most a győződő Európa mint elveszteteket tekint bennünket, mert a halál egy miniszter személyét érte. Hat hó előtt a Feketetengertől Visztuláig minden nép tettek után égett, mert Olaszországt fegyverben állott.

„Ma a mérsékelt magyarok azt sugják honosaiknak:

„Nincs mit remélnetek Olaszországban, alkudnotok, egyezkednetek kell.“ Mi 22 millió vagyunk, s mi holnap nem állítatánk ki 150,000 fegyveres katonát, vagyis oly számmal, milyennel elláva van a 2 1/2 millió lakóval biro Svájc. Mi 22 millió lélek vagyunk és mi Párisba futunk megkérdezni, vajjon szabad-e 15 ezer angolt besorozni a nápolyi magyar legióba?!

„Mi 22 milliónyi nép vagyunk és Velence kárhoztatva van oly szolgáltatás, melynek végátharta nincs megátharozva s egy Lafarina-bizottmány türelmet prédikál Rómában. Az önkénytesek serege szabadságon, Garibaldi Caprerában van.

„A tétlenség rongál bennünket, az áldozatkészség erőlye kialszik s maga az egység is fenyegettetik a nép elégedetlensége által, mely igen könnyen kitörhet bizonyos helyi mozgalmakban, melyek aztán ismét könnyen hasznára fordulhatnak a szabadság-ellenesek titkos túrsulatának. Egy forradalom sem állapodhatik meg a fél uton, a nélkül, hogy saját életrevalóságának elvét tönkre ne tegye. Mi a féluton állottunk meg hat hónap előtt s már is szedjük eljárásunk gyümölcsét. A nép és Garibaldi nagyszerű felvillanása akkor félbeszakadt; vagy folytatnunk kell azt a lehető leggyorsabban, vagy hátrálnunk.

„A kormánynak egyedüli teendője, a népnek fölvegyezése s vezetése; körbe vonása a legerélyesebb férfiaknak, a nemzeti párt minden töredékéből. Emelje fel Róma és Velence zászlaját határozottan s megalkotva leend az egyetértés. Ha más utat követ, diestelen enyészetre leend kárhoztatva s maga után örökségül hagyandja a fejtelenséget s polgári háborút.“

— Garibaldinak tudomására jutott, hogy a parlamenti választások alkalmával Mantua lakói az osztrák megszállás dacára követül választották. Közlelebről mi hirt se vevén a választásról, ő se említette azt. Most azonban tudára esett, hogy sok szavazóképes jelenlétében a titkos bizottmány csakugyan megválasztotta. Közűnőiratot intézett tehat a mantuaiakhoz következő tartalommal: „Caprera, jun. 27-kén, 1861. Azon iratok és kinevezések közt, melyeket újabb időben kaptam, a nemzeti képviselő testületbe való megválasztatásom kétségkívül legdrágább szívemnek s legbüszkébbé tesz azon választás, melyben szerencsétlen, de bátor mantuai testvéreitek részletettek. Boldini és a nemzeti ügy annyi ezer vértanújának hazája kell hogy önszabadságunk kivívásában nagyobb lelkesülésre ösztönözze azokat, a kik pirulnak a felett, hogy szabadságukat idegennek köszönik. Garibaldi.

— Genuából a lőportorony körüli merényletről értesítnek. Az örre rálötték. Az előrohant katonáknak sikerült egyet a megtámadók közül elesíteni, s remélik, hogy e fogoly által az egész társaságnak nyomára jönek. A mazzinisták a pápai bírtok ellen expedíciót tervelték s az erre vállalkozóknak gyűlthelyül az umbriai határok jelöltettek ki. De a toborzás nem igen volt eredményes. A választásoknál nagyobb sikert aratnak a mazzinisták.

— Egy nápolyi sürgöny szerint ott egy tisztet fogtak el, kinél hosszú névsort és a fizetett napidíjak jegyzékét találtak, mi bizonyossággal szolgál, hogy itt a bourbon toborzás foly és a toborzottak zsoldot is kapnak. Irják, hogy a bourbonisták egy helyen a még lábán levő gabonát is meggyújtották s az erdőket és olajfákat gonoszul kivágják. Ebben, mond az „O. N.“ semmi különös sincs, miután e vitézek a börtönökből ujonczoknak, mert nemcsak Casertában, hanem még sanfranciscói és vicariái börtönben is tettek kísérletet a bourbonisták a legvadabb gonosztevők kiszabadítására. A börtönökből kutatva a vizsgálók egy rakás gyilkokra akadtak, melyet bizonyosan a vitézi pálya megkezdésére küldöttek e zsványoknak.

— Gr. Arese nem télenkedik Párisban. Sikerül neki a császártól megnyerni, hogy az olasz kölcsönt a párisi börzén hivatalosan bejegyeztethesse s Rothschild már is igen előékeny kínálkozó gyanánt lépett fel személyesen találkozáva a gróffal.

— Párisi hírek szerint a császár, noha állapota veszelyesnek nem mondható, de mégis betegeskedik. Ez okból több dipl. meghívás elmaradt. Azonban Metternich hg. nem ezért mulasztja el a vichy látogatást, hanem hát mind Bécsben, mind a párisi dipl. világban zokon vették, hogy Fontaneblauban oly jól mulatott, midőn Franciaország érzületének oly félreismertetlen jeleit tanusította a bécsi udvar irányában.

— Fontanebleauban 9-én miniszteri tanács volt összeülendő a császárné elnökele alatt.

— A „Patrie“ alytalannak nyilvánította több külföldi lap azon közlését, mintha Lamorieiere tábornok Rómába indult volna a pápai csapatok parancsnokságának átvétele végett. Elég is volt tán egy süttetből egy lepény a szegény tőknek.

— Az olasz kormány követét már közlelebb várják Párisba, mindamellett, hogy Benedetti csak sokkal később foglandja el állomását Turinban. Ez utóbbi állítólag Konstantinápolyba vágyott volna; különben nagy olaszbarát.

— A félhivatalos „Payes“ megerősíti német lapoknak azon régebben tett fölfedezését, hogy a meghalt török szultán Abd-ul Medzsid távoli rokona volt

— III. Napoleon császárnak. És pedig nagyanyja után Dubuc de Rivery kisasszony Martinique szigeten született kreolnő volt, s Franciaországba hozatott nevelés végett. Midőn hazájába visszautazott, a földközi tengeren hajótörést szenvedett, s egy algiri kalóz fogságába került, ki a deyhé vitte. Ez oly szépnék találta, hogy a szultánnak küldötte ajándékba. Dubuc de Rivery k. a. aztán igen nagy befolyású háremhölgyggyé lett. Ő nagyanyja volt Abd-ul Medzsid szultánnak és egyszersmind unokatestvére Beaugharnais Jozephine-nek.

— A „Patrie“-nak egy Alexandriából f. hó 6-ról kelt sürgönye szerint az egyiptomi alkirály az új szultánhoz trónralépesé alkalmából egy, annak személyéhez legmélyebb hűséggel teljes levelet intézett. Mint mondják, ezen levélben az alkirály kijelenti, hogy Konstantinápolyba szándékozik utazni a szultán iránti hódolatának személyes kifejezése végett. Ezen lépés állítólag jul. 20-dika felé fog megtörténni.

